

Brussel, 16.7.2021
SWD(2021) 193 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE
SAMENVATTING VAN HET EFFECTBEOORDELINGSVERSLAG

bij

Voorstel voor een besluit van de Raad

**met betrekking tot de toetreding van de Europese Unie tot het Verdrag betreffende de
erkenning en de tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen in burgerlijke of
handelszaken**

{COM(2021) 388 final} - {SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final}

Samenvatting
Effectbeoordeling met betrekking tot de toetreding van de Europese Unie tot het Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen in burgerlijke of handelszaken (het "Verdrag betreffende beslissingen")
A. De noodzaak om actie te ondernemen
Waarom? Wat is het probleem?
Momenteel hebben EU-burgers en -bedrijven die een in de EU gegeven beslissing willen laten erkennen en ten uitvoer leggen in een derde land, te maken met een versnipperd juridisch landschap omdat er tot dusver geen alomvattend internationaal kader bestaat voor de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen in burgerlijke en handelszaken. Dit betekent dat de schuldeisers hun weg moeten zoeken in een labyrint van nationale wetten van derde landen inzake de aanvaarding van buitenlandse beslissingen, en bilaterale, regionale en multilaterale verdragen. Wie een internationaal geschil aanhangig maakt en de beslissing uitgevoerd wil zien, zal dan ook bereid moeten zijn om tijd en geld te investeren en, in veel gevallen, externe experts in te schakelen om een doortimmerde processtrategie voor te bereiden. Deze complexiteit , alsook de daarmee gepaard gaande kosten en rechtsonzekerheid , kunnen voor bedrijven en burgers een reden zijn om in plaats van een gerechtelijke procedure een andere vorm van geschillenbeslechting te kiezen, afstand doen van hun vorderingen of helemaal geen internationale transacties aan te gaan. Dit kan op zijn beurt een negatief effect hebben op de bereidheid van EU-bedrijven en -burgers om deel te nemen aan internationale handels- en investeringsactiviteiten . Bovendien vormt de onzekerheid over de tenuitvoerlegging van in de EU gegeven beslissingen in derde landen een belemmering voor het recht op toegang tot de rechter van EU-bedrijven en -burgers.
Wat zal met dit initiatief naar verwachting worden bereikt?
Het initiatief heeft als algemene doelstellingen de toegang tot de rechter voor EU-bedrijven en -burgers te verbeteren aan de hand van een systeem dat de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen overal ter wereld waar de debiteur activa heeft, faciliteert, en daardoor internationale handel en investeringen te bevorderen . Meer specifiek beoogt het initiatief de rechtszekerheid en de voorspelbaarheid van internationale rechtszaken te verbeteren, de kosten en de duur van de procedures te reduceren , en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen die door gerechten in derde landen zijn gegeven, in de EU alleen toe te staan als de grondbeginselen van het EU-recht worden geëerbiedigd en het interne EU-acquis op het betrokken gebied niet wordt aangetast .
Wat is de meerwaarde van maatregelen op EU-niveau?
Het initiatief valt onder de exclusieve bevoegdheid van de EU. Dit betekent dat de toetreding van afzonderlijke lidstaten tot dit verdrag niet mogelijk is en dat de beoogde doelstellingen alleen kunnen worden bereikt door maatregelen op EU-niveau.

B. Oplossingen
Welke wetgevende en niet-wetgevende beleidsopties zijn overwogen? Heeft een bepaalde optie de voorkeur? Waarom?
Aangezien de EU bij de onderhandelingen in de aanloop naar de aanneming van het verdrag in 2019 steeds blijkt heeft gegeven van haar steun en betrokkenheid en de voornaamste belangen van de EU heeft gevrijwaard, werd de optie om niet tot het verdrag toe te treden voornamelijk in aanmerking genomen als benchmark voor de beoordeling van de verschillende beleidsopties die uitgingen van toetreding.
Deze opties waren: toetreding tot het Verdrag betreffende beslissingen zonder verklaring of met verklaring. Mogelijke rechtsgrondslagen voor de verklaring zouden dan zijn: hetzij artikel 18 van het verdrag, om bepaalde aangelegenheden, zoals consumenten-, arbeids- of verzekeringszaken en commerciële huurovereenkomsten

voor onroerend goed, van het toepassingsgebied uit te sluiten, hetzij artikel 19 van het verdrag, om beslissingen in burgerlijke en handelszaken waarbij staten of entiteiten betrokken zijn, van het toepassingsgebied uit te sluiten. Een andere mogelijkheid die werd overwogen, was toetreding met beide verklaringen op grond van respectievelijk de artikelen 18 en 19.

De voorkeur gaat uit naar toetreding tot het verdrag met een beperkte, gerichte verklaring waarbij de erkenning en tenuitvoerlegging, door gerechten in de EU, van in derde landen gegeven beslissingen over commerciële huur, verhuur, pacht en verpachting van in de EU gelegen onroerend goed, worden uitgesloten. Een verklaring tot uitsluiting van de andere in overweging genomen aangelegenheden werd niet noodzakelijk geacht omdat het verdrag zwakkere partijen adequate bescherming biedt, zij het op een andere wijze dan het EU-acquis, en omdat verklaringen met een breder toepassingsgebied – anders dan bij de voorkeursoptie – de volledige verwezenlijking van de doelstellingen van dit initiatief in de weg kunnen staan. **De voorkeursoptie is niet alleen bevorderlijk voor de toegang tot de rechter en voor internationale handel en investeringen**, maar ook voor **de rechtszekerheid en de voorspelbaarheid in internationale rechtszaken**. Bovendien zal ze **de kosten en duur van de procedures reduceren** en is ze **volledig in overeenstemming met het EU-acquis op dit gebied**, te weten de Brussel I bis-verordening (Verordening (EU) nr. 1215/2012). Op grond van deze verordening zijn gerechten in de EU exclusief bevoegd om uitspraak te doen in geschillen in verband met commerciële huur, verhuur, pacht of verpachting van in de EU gelegen onroerend goed.

Wie steunt welke optie?

De lidstaten en de overgrote meerderheid van de belanghebbenden (onder meer beoefenaars van juridische beroepen, bedrijven, beroepsorganisaties van advocaten en gerechtsdeurwaarders, academici) spraken zich uit vóór toetreding tot het verdrag betreffende beslissingen. Wat betreft de mogelijkheid om verklaringen af te leggen, maakten de lidstaten bezwaar tegen een verklaring op grond van artikel 19 van het verdrag en namen zij geen duidelijk standpunt in ten aanzien van verklaringen uit hoofde van artikel 18. Slechts een klein aantal belanghebbenden was voorstander van toetreding met een verklaring uit hoofde van artikel 19; voor verklaringen uit hoofde van artikel 18 tekende zich geen duidelijke tendens af.

C. Effecten van de voorkeursoptie

Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (als er een voorkeursoptie is; zo niet, wat zijn de voordelen van de belangrijkste opties)?

De **directe voordelen voor EU-burgers en -bedrijven** die een in de EU gegeven beslissing willen laten erkennen en ten uitvoer leggen in de belangrijkste handelspartners die werden onderzocht (Argentinië, Australië, Brazilië, Canada, China, Zuid-Korea, Japan en de Verenigde Staten) worden geraamd op **1,1 tot 2,6 miljoen EUR** tijdens de referentieperiode (2022-2026). **Naar verwachting zal het immers 10 tot 20 % goedkoper worden** om in de EU gegeven beslissingen in derde landen te laten erkennen en ten uitvoer te laten leggen. Bovendien zou de gemiddelde **duur van een procedure waarschijnlijk gemiddeld drie tot zes maanden korter worden**.

Deze optie zal een positief effect hebben op de meeste nationale rechtsstelsels van de lidstaten en **zou het huidige niveau van aanvaarding van in derde landen gegeven beslissingen in 22 lidstaten moeten verbeteren**. Voor de overige vier lidstaten zal de situatie na de toetreding geen verslechtering, maar ook nauwelijks of geen verbetering teweegbrengen ten opzichte van de huidige stand van zaken. Omdat ze **volledig in overeenstemming is met het EU-acquis** (Brussel I bis-verordening), zorgt deze optie voor het hoogste niveau van samenhang.

Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (als er een voorkeursoptie is; anders die van de belangrijkste opties)?

Verwacht wordt dat de tenuitvoerlegging van het verdrag **eenmalige kosten** voor **de overheidsinstanties van de lidstaten** met zich zal meebrengen, maar dat deze kosten verwaarloosbaar zullen zijn. Justitie zou tijdens de referentieperiode waarschijnlijk te maken krijgen met een **lichte toename van het aantal zaken**, maar deze toename zal worden **gecompenseerd** door de verwachte **kortere duur van de procedures**. **Voor bedrijven en burgers worden geen kosten verwacht**.

Wat zijn de gevolgen voor bedrijven, kmo's en micro-ondernemingen?

EU-bedrijven zullen profiteren van de grotere rechtszekerheid en voorspelbaarheid bij internationale transacties. Deze voordelen zullen naar verwachting **groter zijn voor kleine en middelgrote ondernemingen**

omdat grote ondernemingen hun internationale juridische geschillen doorgaans liever oplossen via arbitrage dan via gerechtelijke procedures. EU-bedrijven die een geschil gerechtelijk willen beslechten, krijgen **betere toegang tot de rechter** vanwege de grotere kans op erkenning en tenuitvoerlegging van in de EU gegeven beslissingen in derde landen, maar ook vanwege de **(10 tot 20 %) lagere kosten** en de **(drie tot zes maanden) kortere duur van de procedures**. Vanwege de wederkerigheid van de voorgestelde verklaring die door de EU zou worden afgelegd, zullen deze voordelen niet gelden voor EU-bedrijven die in een derde land een in de EU gegeven beslissing willen laten erkennen en ten uitvoer willen laten leggen met betrekking tot commerciële huur, verhuur, pacht en verpachting van in dat derde land gelegen onroerend goed. Dergelijke beslissingen zouden echter zo weinig voorkomen dat de globale positieve gevolgen voor bedrijven er niet door zullen worden beïnvloed.

Zijn er significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden?

Het initiatief zal naar verwachting geen significante gevolgen hebben voor de nationale begrotingen en overheden. Verwacht wordt dat de huidige middelen toereikend zullen zijn voor de uitvoering van het verdrag.

Zijn er andere significante gevolgen?

Tegen 2026 wordt er, met betrekking tot de geselecteerde landen, een stijging van 0,3 tot 1,6 % in de handel in goederen en diensten en de buitenlandse directe investeringen verwacht. Bovendien kan het verdrag de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen vergemakkelijken in gevallen waarin het momenteel buitengewoon moeilijk is om beslissingen die in de EU ten gunste van EU-schuldeisers zijn gegeven, ten uitvoer te leggen. Dit kan indirect de handel met die landen ten goede komen.

Deze indirecte gevolgen kunnen uiteindelijk leiden tot meer economische groei en werkgelegenheid.

D. Evaluatie

Wanneer wordt het beleid geëvalueerd?

Drie tot vijf jaar na de toetreding van de EU.